

ХАНЪТ И РАТАЯТ МУ ОСЕТИНСКА ПРИКАЗКА

Превод от руски: Иван Троянски, 1976

chitanka.info

При един хан работел като ратай умен, способен човек, сиромах. Веднъж ханът му заповядал:

— Иди и се ожени по някакъв начин!

Ратаят тръгнал. Един господ знае колко време вървял и настигнал един старец. След взаимните поздравии продължили заедно.

Вървели, вървели и младият човек казал на стареца:

— Почтени старче, скъси пътя ни, че много се е разтегнал.

— А нима пътят е синджир с кука? Как мога да го скъся?

Младият човек не му възразил, замълчал и поели нататък. Когато приближили селото на стареца, насреща им излезли хора, които носели покойник. Младият човек попитал стареца:

— Почтени старче, този покойник — покойник на една къща ли е, или е покойник на цялото село?

— Добри млади човече, изглежда, че умът ти не е като външността ти! Покойникът обикновено бива покойник на една къща, това ти и сам го знаеш. Как може да бъде покойник на цялото село?

Младият човек и този път не възразил на стареца, замълчал. Когато стигнали съвсем близо до селото, пътят се раздвоил. Двата пътя се насочвали към селото, но единият водел направо, а другият заобикалял.

Младият човек пак задал въпрос на стареца:

— Спътниче мой, как ще поемеш към селото: по дългия или по късия път?

Старецът се втренчил в него и учудено му казал:

— Както предполагам, никой няма да тръгне по дълъг път, ако има възможност да мине по къс. Ще тръгна по късия път.

Казали си един на друг „Много здраве!“ и „На добър час!“ и старецът тръгнал по късия път, а младият човек по дългия. На едно място старецът видял и патил в една рядка кал и с мъка стигнал до дома си.

А старецът имал голяма дъщеря. Разказал ѝ какво му се случило по пътя.

— Днес — казал той — ми се падна за спътник някакъв щур човек и ме измъчи.

Дъщерята казала:

— Татко, това не е бил обикновен млад човек. Когато ти е предлагал да скъсиш пътя, те е молил, като старец, да разкажеш

някаква приказка. Когато пък те е питал за покойника, е искал да научи от теб добър или лош човек е бил той. Ако е бил добър човек, значи е покойник на цялото село, ако пък е лош — то е покойник на една къща, в която е умрял. Когато те е питал за късия и дългия път, е искал да ти каже, че дългият път е по-добър. Ти си тръгнал по късия път и си видял и патил, а той е тръгнал по дългия път и е пристигнал благополучно. Ето защо те е питал за пътя.

Бащата я изслушал внимателно и казал:

— Щом е такъв, непременно трябва да те омъжим за него, понеже си търсеше булка.

— Ако искаш да ме омъжиш за него, върви още сега, повикай го, кажи му, че тук едно пшеничено зърно е паднало в калта и не може да се изтъркаля от нея.

Старецът повикал младия човек така, както го научила дъщерята. Той я разбрал и заедно със стареца отишъл при девойката. Веднага направили годеж и двамата тръгнали, изпратени със сватбарски песни.

Тя излязла необикновено добра жена. Ханските ратаи завиждали на другаря си и подсторили хана да му я отнеме. Казали му:

— Ти си хан, то се знае, но жената на ратая ти е по-добра от твоята жена. Всички говорят за нея, а ти остана в сянка. Отнеми му жената, иначе той ще те надмине по мъжество.

Съветът се харесал на хана. Веднъж той повикал ратая и му заповядал:

— Иди при овчарите да провериш как са стадата ми.

Младият човек яхнал коня и тръгнал да изпълни ханската заповед. А ханът в същото време отишъл при жена му и й дал да разбере за влечението му към нея. Тя го изслушала мълком, а след това му отговорила така:

— Разказват, че някога си от върха на планината Урап един лъв забелязал нещо на Кумската равнина. Спуснал се да го изяде, но когато се приближил, видял, че това е умрял вълк. Тогава лъвът казал: „Кучета да ме ядат, вълко, ако сметна за достойно да се възползвам от мършата ти!“ И завил обратно.

Ханът се замислил, а сетне хванал младата жена за ръката и рекъл:

— Бъди ми родна сестра и на този, и на онзи свят! А на тези, които ме накараха да сгреша, да не им прости господ!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.